

เนื้องอกมดลูกจำเป็นต้องรักษาหรือไม่

รศ.นพ.ชัยยศ ธีรผกาวงศ์

ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มดลูก เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของระบบสืบพันธุ์ของเพศหญิงมีส่วนสำคัญประกอบด้วย กล้ามเนื้อมดลูกและเยื่อโพรงมดลูก ในแต่ละเดือนจะมีการหลุดลอกของเยื่อโพรงมดลูกออกมาเป็นระดู หน้าทีหลักของมดลูกคือ เป็นแหล่งฟักตัวของตัวอ่อนระหว่างการตั้งครรภ์ สำหรับความผิดปกติที่เกิดกับมดลูกและพบได้บ่อยคือ เนื้องอกมดลูก ซึ่งเกิดขึ้นที่กล้ามเนื้อมดลูกเป็นเนื้องอกที่พบบ่อยที่สุดของระบบสืบพันธุ์สตรี สำหรับชนิดที่พบบ่อยที่สุดเกิดที่กล้ามเนื้อของมดลูก เป็นเนื้องอกที่มีไซโตเรื้อรัง มักพบบ่อยในวัยตั้งแต่อายุ 30 ปี จนถึงวัยก่อนหมดระดู เนื้องอกนี้เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับฮอร์โมนเพศหญิง เพราะฉะนั้นในผู้ป่วยที่หมดฮอร์โมนเพศหญิง (วัยทอง) เนื้องอกชนิดนี้จะยุบลง

อาการที่พบบ่อย

ผู้ป่วยจะมีเลือดระดูออกมากและ/หรือนานกว่าปกติ อาการอื่น ๆ ที่พบได้ เช่น คลำพบก้อนที่ท้องน้อยหรืออาการกดเบียดอวัยวะอื่นจากก้อน ภาวะมีบุตรยากและอาการปวดท้องน้อยอาจจะเป็นสิ่งที่นำผู้ป่วยมาพบแพทย์ มีผู้ป่วยจำนวนมากที่ไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ เลย

เมื่อเป็นแล้วจะรักษาโดยวิธีใด

โดยปกติวิธีที่ใช้ในปัจจุบันมี 3 วิธี คือ

1. การรักษาโดยการตรวจเป็นระยะ ๆ ใช้ในผู้ป่วยที่ก้อนเนื้องอกไม่ใหญ่มาก ไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือผู้ป่วยที่อยู่ในวัยใกล้หรือหมดระดู

2. การรักษาโดยยาฮอร์โมนซึ่งไม่สามารถจะทำให้ก้อนเนื้องอกยุบหายหมดเพียงแต่ลดขนาดเนื้องอกลง จึงมักใช้ร่วมกับการผ่าตัด

3. การรักษาโดยการผ่าตัดอาจแบ่งได้เป็น

3.1 ผ่าตัดทางช่องคลอดในรายที่เนื้องอกโผล่ออกมาทางช่องคลอด หรือรายที่ร่วมกับมดลูกเคลื่อนต่ำ

3.2 ผ่าตัดทางหน้าท้องอาจกระทำได้โดยใช้ เจาะท้องผ่าโดยใช้เครื่องส่องช่วยอาจใช้ในผู้ป่วยบางรายที่

เหมาะสม (รายละเอียดควรปรึกษาแพทย์) ส่วนการรักษาโดยผ่าตัดทางหน้าท้องที่นิยมกันคือ การเปิดท้องผ่าตัด ซึ่งการผ่าตัดทั้ง 2 วิธีสามารถตัดออกเฉพาะเนื้องอกเท่านั้นในรายที่ต้องการเก็บมดลูกไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการตั้งครรภ์ หรือตัดมดลูกออกเลยในรายที่ไม่ต้องการมดลูกแล้ว ซึ่งจะปลอดภัยจากการเป็นซ้ำของเนื้องอกนี้ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในรายที่ยังคงเก็บมดลูกไว้

การเตรียมความพร้อมก่อนรับการผ่าตัด

แพทย์จะซักประวัติ และตรวจร่างกายโดยละเอียด รวมทั้งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ บางกรณีอาจจำเป็นต้องปรึกษาแพทย์สาขาวิชาอื่นเพื่อให้ผู้ป่วยมีความเสี่ยงต่อการผ่าตัดต่ำที่สุด ผู้ป่วยที่มีโลหิตจางจำเป็นจะต้องได้รับยาบำรุงเลือด ผู้ป่วยที่ไม่มีโลหิตจางสามารถถ่ายเลือดตัวเองเพื่อเก็บไว้ใช้ระหว่างการผ่าตัดถ้ามีความจำเป็นต้องใช้เลือด

.....